

MAT

MAKROEKONOMSKE ANALIZE I TRENDVI

MACROECONOMIC ANALYSES AND TRENDS

MAKROEKONOMSKE ANALIZE I TRENDVI

Broj 198, april 2011.

Beograd, 10. maj 2011.

Makroekonomski pregled

Pokazatelji glavnih privrednih tokova bili su u martu nepovoljni:

- ✓ Prekinut tekući rast industrijske proizvodnje
 - Desezonirani pad prerađivačke industrije za 1,3%
- ✓ Dinamika izvoza usporena, uvoza ubrzana
 - Povećan je mesečni deficit spoljnotrgovinske razmene; pokrivenost uvoza izvozom (57%) za oko 3 pp manja nego u februaru.
- ✓ Produbljen pad prometa robe u trgovini na malo
 - Međugodišnji realni mesečni pad za 14%, kumulativni za tri meseca 10%
- ✓ Masa zarada opada
 - Međugodišnji realni mesečni pad 6%
- ✓ Inflacija se i dalje ubrzava
 - Veliki deo prometa prehrambenih proizvoda alimentira se iz zaliha – aprecijacija ne deluje na cene
 - Napori da se repo operacijama stabilizuju cene su ograničeni, dominantni su rast kontrolisanih cena i osnovnih prehrambenih proizvoda
 - Administrativne intervencije na području cena mogu izazvati pad kvaliteta i asortimana na strani ponude

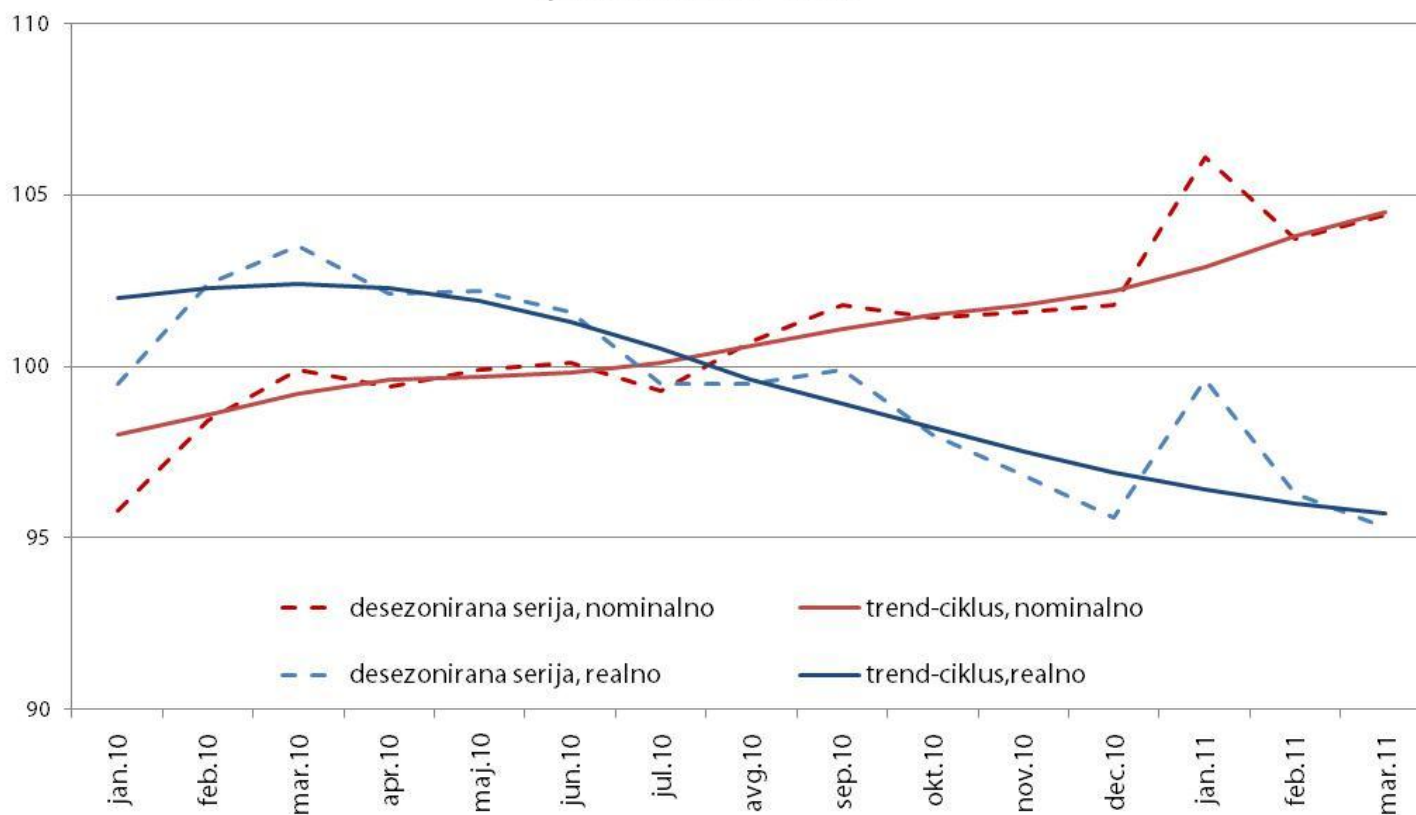

Ipak:

- ✓ Na pad prerađivačke industrije presudno je uticao incidentni pad proizvodnje naftnih derivata
 - Bez toga, prerađivačka industrija bila bi u desezoniranoj seriji veća za oko 2,5% nego u februaru, porasla bi i proizvodnja ukupne industrije
 - Rastu proizvodnje osnovnih metala, metalnih proizvoda i proizvoda od nemetalnih minerala
- ✓ Rastu kategorije uvoza koje ukazuju na oživljavanje investicija.
 - Uvoz repromaterijala (međugodišnje stope u martu 31%), kapitalnih proizvoda (47%) i energije
- ✓ Nagoveštaji rasta investicija

DINAMIKA MASE ZARADA U TEKUĆIM I STALNIM CENAMA (prosek 2010=100)

Analize

Oporavak svetske privrede: već viđeno?

- ✓ Pozitivni signali u SAD i globalni oporavak je sve verovatniji
 - Jak rast prometa trajnih potrošnih dobara
- ✓ Problem Grčke može da postane problem država izvan evrozone.
 - Grčki bankrot bi izazvao veći poremećaj u zaduženim zemljama koje nisu članice evrozone
- ✓ Fiskalnoj reformi pristupiti ranije i svojevotjno, a ne kada ona bude iznuđena globalnim trendom fiskalne discipline

O kvalitetu ekonomske regulative i njenoj primeni u Republici Srbiji

- ✓ Država između regulacije i deregulacije.
 - Kandidati za regulaciju: nebankarska nedepozitna mikrokreditna društva, faktoring i forfeting, javno-privatno partnerstvo, rizični kapital, operativni lizing
- ✓ Osnovni problem je primena zakonskih rešenja, a nedostaju i „meko“ i autonomno pravo
- ✓ Institucionalni vakuum: Kancelarija za regulatornu reformu i analizu efekata propisa, Fond za inovacionu delatnost, Državna revizorska institucija, Zaštita konkurencije i kontrola državne pomoći.

Pokazatelji profitabilnosti bankarskog sektora

- ✓ Neto dobitak iznosi oko 25 mlrd. dinara, što je znatno više nego u 2009. ali i manje u odnosu na 2008.
- ✓ Prinos na kapital raste, ali je znatno manji u odnosu na pretkrizni period.
- ✓ Problem Grčke može da postane problem država izvan evrozone.

Uporedni prikaz pokazatelja profitabilnosti

Zemlja	ROE		ROA	
	2009.	2010.	2009.	2010.
Slovačka	6,5	12,2	0,5	0,9
Hrvatska	6,4	7,1	1,1	1,2
Bugarska	9,3	6,7	1,1	0,8
Srbija	4,6	5,4	1,0	1,1
Mađarska	12,5	2,8	0,9	0,2
Rumunija	2,9	-1,0	0,2	-0,1
Slovenija	3,9	-1,1	0,3	-0,1
Crna Gora	-0,7	-3,2	-7,9	-31,6

Tema broja

Javno-privatno partnerstvo i infrastrukturne investicije

- ✓ Kako pomiriti urgentnu fiskalnu konsolidaciju i imperativ novog modela rasta i razvoja - investicije?
- ✓ Uvođenjem PPP u dalji razvoj infrastrukture postigli bi se višestruki rezultati:
 - smanjila bi se direktna izdvajanja iz budžeta,
 - otvorio bi se širi front plasmana domaće štednje locirane u investicionim fondovima i osiguravajućim društvima,
 - rešili bi se strukturni problemi javnih državnih i komunalnih preduzeća.

✓ Proces uspostavljanja PPP:

- korporativizacija javnih državnih i komunalnih preduzeća, pretvaranjem tih preduzeća u akcionarska društva,
- uspostavljanje nezavisnih regulatornih tela koja će propisivati vrstu, kvalitet i gornju granicu cena usluga,
- nakon prethodnih koraka, preduzeća koja rade bez gubitaka pretvaraju se u otvorena akcionarska društva i listiraju na berzi,
- na osnovu dugoročne strategije razvoja, država mora pristupiti dokapitalizaciji,
- dovršetkom dokapitalizacije i ulaskom privatnog kapitala, javna preduzeća postaju preduzeća iz sektora javnih usluga.

Aktuelnosti u ekonomskoj politici

Napomene o revidiranim nominalnim veličinama BDP-a za 2009. i 2010.

- ✓ RZS je korigovao podatke o BDP u tekućim cenama za 2007. i 2008, objavio je i podatke za 2009. godinu
- ✓ Razlika između prvobitne procene pada BDP-a u 2009. od -3,1% i konačne ocene pada BDP-a od -6,2% može se objasniti uticajem četiri faktora:
 - promena bazne godine,
 - odstupanje između kratkoročnih indikatora obima proizvodnje i finansijske valorizacije u finansijskim izveštajima i računima,
 - pristrasnost finansijskih izveštaja,
 - distorzija u cenovnim faktorima i deflatorima sagledanih sa proizvodne i sa rashodne strane.

Dileme oko deviznog kursa

- ✓ Nominalna i realna aprecijacija dinara su izuzetno snažne
 - ✓ od kraja oktobra 2010. do kraja aprila 2011. nominalna za 8%, dok je realna bila čak dvostruko veća
- ✓ Banke su povukle sa svojih depozita u inostranstvu oko 600 miliona evra i, po svemu, konvertovale ih u dinare i plasirale u državne HoV u februaru i martu
- ✓ Značajan faktor aprecijacije mogao je biti očekivana prodaja Telekoma i očekivana pojačana ponuda deviza na tržištu u vezi s tim
- ✓ Pitanje: da li je slabljenje dinamike izvoza i jačanje dinamike uvoza pri već polugodišnjoj aprecijaciji dinara samo koincidencija?
- ✓ Pozitivan rezultat u ukupnom platnom bilansu nije rezultat trajnih promena odnosa u strukturi platnog bilansa, već rasta priliva koji su kratkoročni po prirodi.

MAT

MAKROEKONOMSKE ANALIZE I TRENDVI

MACROECONOMIC ANALYSES AND TRENDS

MAKROEKONOMSKE ANALIZE I TRENDVI

Broj 198, april 2011.

Beograd, 10. maj 2011.